XI Konwent Stolarki

Bochnia, 11-12 grudnia 2015r.

- Prawo w handlu międzynarodowym -

Prowadzący: dr Dariusz Fuchs, radca prawny, arbiter krajowy i międzynarodowy w sądach polubownych, członek zespołów eksperckich pracujących dla Komisji Europejskiej (PEICL), członek zespołu problemowego Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego, wykładowca Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie;

Informacje: www.dariuszfuchs.pl

Agenda

Wprowadzenie

- **Prawo polskie a prawo międzynarodowe w obrocie handlowym;**
- **Sposoby zawierania umów w handlu zagranicznym – formy umów;**
- **Wymagane dokumenty w handlu międzynarodowym;**
- **Ubezpieczenia transakcji;**
- **Dochodzenie roszczeń w handlu międzynarodowym i arbitraż międzynarodowy;**
- **Transport międzynarodowy**

Podsumowanie

1. Prawo polskie a prawo międzynarodowe w obrocie handlowym

Pojęcie przedsiębiorcy i przedsiębiorstwa

Przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna, o której mowa w art. 33^1 § 1, prowadząca we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową.

Pojęcia prawne c.d.

Osoba prawna to jednostka organizacyjna, która zgodnie z tzw. teorią organów działa w obrocie poprzez swe organy. Do takich osób prawnych zaliczmy przede wszystkim:

- Spółkę akcyjną
- Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością
- Przedsiębiorstwo państwowe
- Spółdzielnię

Pojęcia prawne c.d.

Jednostką organizacyjną, o której mowa w art. 33^1 § 1 kodeksu cywilnego jest także tzw. ułomna osoba prawna, tzn. taka jednostka organizacyjna, która posiada zdolność prawną, ale nie posiada zdolności do czynności prawnej.

Za takie podmioty rodzime prawo uważa np.: spółkę jawną, spółkę partnerską, spółkę komandytową i komandytowo – akcyjną oraz wspólnotę mieszkaniową.

Pojęcia prawne

Przedsiębiorstwo

Art. 55^1 kodeksu cywilnego

Art. 55^1

Przedsiębiorstwo jest zorganizowanym zespołem składników niematerialnych i materialnych przeznaczonym do prowadzenia działalności gospodarczej.

Kodeks cywilny zawiera katalog przykładowy w/w skladowych

Konsument

Art. 22^1 kodeksu cywilnego

Za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą z przedsiębiorcą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową.

Konsument

Jeżeli przedsiębiorca ma za kontrahenta właśnie konsumenta w rozumieniu powyższej definicji, to należy zwrócić uwagę, iż wówczas musi pamiętać, że do sytuacji prawnej takiej osoby będą miały zastosowanie, oprócz np. regulacji dotyczącej umowy przewozu, spedycji, sprzedaży czy dostawy, przepisy dotyczące ochrony konsumenta, zawarte przykładowo w art. 384 k.c. i dalszych kodeksu cywilnego.

Konsument w prawie międzynarodowym

Powyższa mnogość definicji odnoszących się do pojęcia konsumenta dotyczy nie tylko prawa wewnętrznego (krajowego), ale także aktów prawa europejskiego i międzynarodowego, jak np.:

-Konwencji ONZ (tzw. wiedeńskiej) o międzynarodowych umowach sprzedaży z 1980 roku;

-Konwencji z Lugano o właściwości sądowej i wykonalności orzeczeń w sprawach cywilnych i handlowych (tzw. Lugano II);

- Rozporządzenia Rady i Parlamentu Europejskiego tzw.: Bruksela I Bis o właściwości sądowej i wykonalności orzeczeń w sprawach cywilnych i handlowych.

Pojęcie producenta

Należy podkreślić, iż pojęcie producenta, chociaż częstokroć używane w prawie krajowym i międzynarodowym, nie doczekało się tak uniwersalnej definicji jak np. konsument czy przedsiębiorca. Na gruncie polskiego prawa cywilnego z producentem – wytwórcą spotykamy się przede wszystkim w kontekście:

- **odpowiedzialności za produkt niebezpieczny**, gdzie producent jest podstawowym podmiotem, któremu normy prawne przypisują odpowiedzialność za produkt niebezpieczny;
- **umowy dostawy, gdzie dostawca jest producentem – vide art. 605 – 612 k.c.**

Kategorie odpowiedzialności cywilnej, występujące w handlu międzynarodowym

Powszechnie w handlu międzynarodowym występuje podział na odpowiedzialność:

- Kontraktową;
- Pozaumowną, w tym przede wszystkim:

- deliktową;
- (marginalne znaczenie w praktyce ma odpowiedzialność z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia)

Odpowiedzialność cywilna z tytułu:

Obrót krajowy:

- Rękojmi (vide: kodeks cywilny)
- Gwarancji (vide: kodeks cywilny)
- Art. 449 (1) k.c. – odpowiedzialność za produkt niebezpieczny (kodeks cywilny)

Obrót międzynarodowy:

istotne naruszenie umowy (konwencja ONZ z 1980 r.)

Odpowiedzialność wobec konsumenta (vide: europejskie prawodawstwo konsumenckie, ew. regulacje poza UE)

Sfery obrotu gospodarczego – podsumowanie pkt.1

Obrót krajowy

- Obrót powszechny (przede wszystkim o charakterze dwustronnie profesjonalnym, B2B) - zasadniczo podlega regulacji kodeksu cywilnego
- Obrót konsumencki (z udziałem konsumenta w rozumieniu 22 (1) k.c. B2C) –przede wszystkim przepisy o ochronie konsumenta przy zawieraniu umów na odległość w razie umowy przewozu

Sfery obrotu gospodarczego – podsumowanie pkt.1

Obrót międzynarodowy

- **obrót profesjonalny** - Konwencja ONZ o międzynarodowych umowach sprzedaży Konwencja COTIF, Konwencja CMR

- **obrót konsumencki** – przede wszystkim dyrektywa UE o prawach konsumentów, implementowana do prawa polskiego poprzez ustawę, która weszła w życie 25 grudnia 2014r. oraz pozostałe *aqius* konsumenckie (np. dyrektywa o niedozwolonych praktykach rynkowych)

2. Sposoby zawierania umów w handlu zagranicznym – formy umów

Obrót podlegający prawu polskiemu

1/ vide: kodeks cywilny, art. 66 i dalsze:

- tryb ofertowy,
- negocjacje,
- przetarg i aukcja;

2/ znaczenie regulacji pozakodeksowych
(np. Ustaw konsumenckich – ustawa o kredycie konsumenckim; upadłość konsumencka);

3/ Prawo zamówień publicznych

3. Dokumenty - forma oświadczenia woli, mające znaczenie w handlu międzynarodowym

W stosunku do konsekwencji poszczególnych sposobów zawarcia umowy należy zwrócić uwagę na istniejące w prawie polskim wymogi w zakresie formy składanych oświadczeń woli oraz związane z tym sankcje za ignorowanie tychże rygorów: rygor nieważności, rygor dowodowy oraz rygor dla osiągnięcia określonych skutków prawnych.

Forma oświadczenia woli

Niewątpliwie stanowią one wyłom w zasadzie swobodnego wyrażania woli, kiedy to strony umowy jedynie powinny pamiętać o znaczeniu składanych przez siebie oświadczeń woli przez pryzmat trybu zawierania umowy. W zakresie wyjątków przewidzianych od tej zasady należy pamiętać przede wszystkim o artykułach 73 - 81 kodeksu cywilnego.

Forma oświadczenia woli

Reasumując zagadnienie formy oświadczenia woli, istotne dla zawierania umów gospodarczych, należy rozróżnić zwykłą formę pisemną od pozostałych szczególnych form, które z pisemnością w sposób oczywisty są związane: akt notarialny, urzędowe potwierdzenie podpisu oraz urzędowe potwierdzenie daty (data pewna). Odrębne zagadnienie stanowi podpis elektroniczny, por. art. 78 par.2 kc

Forma oświadczenia woli

Zarazem należy pamiętać o liberalizacji rygoru dla celów dowodowych, co uczyniono z myślą o przedsiębiorcach, wzorując się generalnie na międzynarodowym prawie handlowym a także na dorobku prawnym i orzecznictwie anglosaskim :

Art. 74 §3 Kodeksu cywilnego:

Przepisów o formie pisemnej przewidzianej dla celów dowodowych nie stosuje się do czynności prawnych w stosunkach pomiędzy przedsiębiorcami.

4. Ubezpieczenie transakcji międzynarodowych

W zakresie ochrony interesów przedsiębiorcy w handlu międzynarodowych wydaje się, że najlepszym zabezpieczeniem jest zawarcie odpowiedniej umowy ubezpieczenia OC, na podstawie art. 822 i dalszych k.c. W praktyce obecnie z tego zakresu najpopularniejszym ubezpieczeń jest OC przedsiębiorcy, które jednak nie zapewnia całościowej ochrony, także ze względu na rozbudowaną regulację w zakresie ubezpieczeń gospodarczych.

Dodatkowo warto zwórcić uwagę, ze tematyka zabezpieczenia w ten sposób interesów zarówno podmiotu, który korzysta z usług np. spedytora, jak i też i dla przewoźnika, może w praktyce okazać się kluczowa

Umowie ubezpieczenia (por. art. 805 §1 k.c.) w literaturze przypisuje się następujące cechy, dzięki którym możemy określić, iż omawiana umowa jest:

a/ dwustronnie zobowiązującą

b/ jednostronnie kwalifikowaną (pozycja ubezpieczyciela)

c/ o świadczenie usług

d/ odpłatną (składka płacona przez ubezpieczającego w zamian za świadczenie ubezpieczyciela)

e/ wzajemną (vide: teoria ponoszenia ryzyka) v. losową (vide: teoria świadczenia pieniężnego) - – przeciwko pojmowaniu umowy ubezpieczenia za umowę synallagamtyczną opowiedział się ostatnio Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20 października 2006 r; syg. IV CSK 125/06; Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Cywilna. Zbiór Dodatkowy A/2008, poz.7
a także: Prawo Asekuracyjne nr 2/2008r. s. 93.

f/ w większości jednostkowych przypadków: masową i adhezyjną, a w związku z tym:

g/ konsumencką (por. art. 805 § 4k.c.; wpływ wspólnotowego prawa konsumenckiego)

Dodatkowo należy podkreślić, iż i istotne znaczenie pełni dla deskrypcji zarówno ubezpieczeń osobowych jak i majątkowych pojecie interesu ubezpieczeniowego (por. art. 821 k.c. dla Ubezpieczeń majątkowych).

Odrębnym istotnym zagadnieniem dla praktyki kontraktowe na rynki wschodnie (albo inne tzw. rynki wrażliwe) jest możliwość ubezpieczenia kontraktów przez KUKE

Innym instrumentem prawnym, który bez wątpienia zabezpiecza interesy profesjonalistów w obrocie usług spedycyjnych i przewozowych jest gwarancja bankowa/ubezpieczeniowa

- porównanie z umową ubezpieczenia:
- kwestia udowodnienia wysokości szkody
- kwestia regresu do dłużnika

Kary umowne

- Zagadnienie relacji do odpowiedzialności odszkodowawczej
- Od czego je naliczać (problem świadczeń pieniężnych i niepieniężnych)
- Czy należy dodawać w umowie, iż w razie gdy szkoda przekracza wysokość zastrzeżonych kar strony zgadzają się na dochodzenie odszkodowania na zasadach ogólnych ?
- **CASUS – PRAKTYKA WYMIERZANIA KAR UMOWNYCH PRZEZ SĄD**

Istotna kwestia dodatkowa - wzorce umowne w praktyce handlu międzynarodowego (regulaminy przewozu, ows-y, owu etc.)

Fundamentalne znaczenie dla praktyki ma zagadnienie związania wzorcem, co przede wszystkim podlega regulacji kodeksu cywilnego – podstawowego aktu prawnego dla logistyki, a dla specyficznych sfer usług finansowych (bankowość, ubezpieczenia), dodatkowo regulacji zawartych w ustawach szczegółowych (np. art. 12 ustawy o działalności ubezpieczeniowej z 22 maja 2003r.).

Art. 384 Kodeksu cywilnego

§ 1 Ustalony przez jedną ze stron wzorzec umowy, w szczególności ogólne warunki umów, wzory umów, regulaminy wiążą drugą stronę, jeżeli zostały jej doręczone przed zawarciem umowy.

- charakterystyka sekwencji czasowej, opisanej przez ustawodawcę

Art. 384 Kodeksu cywilnego

§ 2 W razie gdy posługiwanie się wzorcem jest w stosunkach danego rodzaju zwyczajowo przyjęte, wiąże on także wtedy, gdy druga strona mogła się z łatwością dowiedzieć o jego treści. Nie dotyczy to jednak umów zawieranych z udziałem konsumentów, z wyjątkiem umów powszechnie zawieranych w drobnych, bieżących sprawach życia codziennego.

Art. 384 Kodeksu cywilnego

Najistotniejszym rozwiązaniem proponowanym przez ustawodawcę w odniesieniu do posługiwania się wzorcem elektronicznym jest poniższa reguła:

§ 4. Jeżeli jedna ze stron posługuje się wzorcem umowy w postaci elektronicznej, powinna udostępnić go drugiej stronie przed zawarciem umowy w taki sposób, aby mogła ona wzorzec ten przechowywać i odtwarzać w zwykłym toku czynności.

CASUS – BATTLE OF FORMS WG KONWENCJI Z 1980R.

5. Dochodzenie roszczeń w handlu międzynarodowym oraz arbitraż międzynarodowy

1. Klauzule kontraktowe ułatwiające dochodzenie i windykowanie roszczeń;

2. Kiedy i po co arbitraż (sądownictwo polubowne); jaki arbitraż wybierać;

Klauzula wyboru sądu powszechnego

Wszelkie spory wynikające z niniejszej umowy będzie rozpatrywał sąd właściwy ze wzgldu na siedzibę…….

Klauzula sądu polubownego (arbitrażowego)

Wszelkie spory wynikające z niniejszej umowy będą rozstrzygane przez Sąd Arbitrażowy przy……. w……. zgodnie z regulaminem tegoż Sądu

Klauzula wyboru prawa właściwego

W zakresie nieuregulowanym niniejszą umową prawem właściwym jest prawo……

- zakres zastosowania powyższej klauzuli w obrocie

Właściwość sądowa

Spory krajowe z udziałem podmiotów zaangażowanych w handel międzynarodowy

- podlegają regulacji kodeksu postępowania cywilnego

- w praktyce dochodzenia roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji należy przede wszystkim zwrócić uwagę na dwa aspekty właściwości:

1/ właściwość miejscową oraz

2/ właściwość rzeczową

Spory międzynarodowe

- Najistotniejsze dla praktyki akty prawne:

- Konwencja brukselska - o właściwości sądowej oraz uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń w sprawach cywilnych i handlowych, tekst jednolity w: Dz. Urz. C 27 z 26.01.1998.

-Konwencja z Lugano (konwencja państw EFTA) – o właściwości sądowej oraz uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń w sprawach cywilnych i handlowych sporządzona w Lugano 16 września 1988r, Dz. U. z 2000, nr 10 poz. 132.

- Należy zwrócić uwagę także na tzw. Konwencję Lugano II

-Informacje: www.ms.gov.pl

Polska była pierwszym państwem spoza EFTA które ratyfikowało tę konwencję (tj. Konwencję z Lugano), co spowodowało, iż jeszcze przed członkostwem w UE Rzeczpospolitą Polską obowiązywały standardy europejskie.

- Rozporządzenie Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. o jurysdykcji oraz uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń w sprawach cywilnych i handlowych dnia 1 marca 2001 roku („Bruksela I").

-obowiązywała w stosunku do państw członkowskich UE (poza Królestwem Danii, istnieje jednakże porozumienie w tym zakresie z Królestwem Danii).

Obecnie obowiązuje jej następczyni – Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych („Bruksela I Bis")

Uwaga ogólna:

prawo i praktyka wspólnotowa wprowadziła konieczność uwzględniania orzecznictwa zapadłego na podstawie regulacji powyższych Konwencji oraz Rozporządzeń UE przez sądy danego członkowskiego; vide raporty umieszczane na www.ms.gov.pl

dla sporów odnoszących się do np. odpowiedzialności za produkt niebezpieczny w skali europejskiej w niedalekiej przyszłości (styczeń 2009 roku) konieczna będzie znajomość w praktyce ROZPORZĄDZENIA (WE) NR 864/2007 PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY z dnia 11 lipca 2007 r. dotyczące prawa właściwego dla zobowiązań pozaumownych ("Rzym II").

6. Transport międzynarodowy

- Relacja pomiędzy umową przewozu a dostawy

- Różnica pomiędzy umową przewozu a spedycji:

Art. 774 kodeksu cywilnego

Przez umowę przewozu przewoźnik zobowiązuje się w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa do przewiezienia za wynagrodzeniem osób lub rzeczy.

Umowa przewozu

Z powyższej definicji wynika, iż umowa przewozu jest umową:

a/ dwustronnie zobowiązującą

b/ jednostronnie kwalifikowaną (pozycja przewoźnika jako przedsiębiorcy, który wykonuje umowę w ramach swego przedsiębiorstwa).

c/ o świadczenie usług

d/ odpłatną (obowiązek zapłaty przewoźnego)

e/ wzajemną (usługa przewozowa jest adekwatna do wynagrodzenia przewoźnika; wprost proporcjonalna)

f/ w większości jednostkowych przypadków: masową i adhezyjną, a w związku z tym:

g/ konsumencką

Umowa spedycji

Art. 794. § 1. Przez umowę spedycji spedytor zobowiązuje się za wynagrodzeniem w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa do wysłania lub odbioru przesyłki albo do dokonania innych usług związanych z jej przewozem.

Umowa spedycji

Z powyższej definicji wynika, iż umowa spedycji jest umową:

a/ dwustronnie zobowiązującą

b/ jednostronnie kwalifikowaną (pozycja spedytora jako przedsiębiorcy, który wykonuje umowę w ramach swego przedsiębiorstwa)

Umowa spedycji

c/ o świadczenie usług

d/ odpłatną (obowiązek zapłaty wynagrodzenia spedytora)

e/ wzajemną (usługa spedycyjna jest adekwatna do wynagrodzenia spedytora; wprost proporcjonalna)

f/ w większości jednostkowych przypadków: masową i adhezyjną, ale w praktyce bardzo rzadko

g/ konsumencką – bardzo rzadko w praktyce

Ze swej istoty umowa spedycji odnosi się wyłącznie do spedycji towarów (rzeczy), a na kwestii dochodzenia roszczeń od spedytora w zakresie reklamacji podstawowe znaczenia ma artykuł 799 k.c. Spedytor jednak, zgodnie z orzecznictwem, nie może uwolnić się od odpowiedzialności kodeksowej z art. 798.

W odniesieniu do odpowiedzialności przewoźnika, to należy podkreślić znaczenie tzw. winy domniemanej za szkody w ładunku, pomiędzy chwilą załadunku a rozładunkiem towaru.

CASUS II – DOSTAWCA Z MIASTA R. DO MIASTA B. W BUŁGARII

Dla przewozu międzynarodowego najczęstszą podstawą dochodzonych roszczeń w odniesieniu do przewoźnika stanowi tzw. Konwencja CMR.

CMR

- Dowodem zawarcia umowy przewozu jest list przewozowy. Brak, nieprawidłowość lub utrata listu przewozowego nie wpływa na istnienie ani na ważność umowy przewozu, która mimo to podlega przepisom niniejszej Konwencji.
- Porównanie z prawem polskim (Prawo przewozowe)
- Składowe listu (wg CMR i polskiego prawa wewnętrznego)

CMR

- List przewozowy wystawia się w trzech oryginalnych egzemplarzach, podpisanych przez nadawcę i przez przewoźnika, przy czym podpisy te mogą być wydrukowane lub też zastąpione przez stemple nadawcy i przewoźnika, jeżeli pozwala na to ustawodawstwo kraju, w którym wystawiono list przewozowy. Pierwszy egzemplarz wręcza się nadawcy, drugi towarzyszy przesyłce, a trzeci zatrzymuje przewoźnik.

CMR – odpowiedzialność przewoźnika

- Przewoźnik odpowiada za całkowite lub częściowe zaginięcie towaru lub za jego uszkodzenie, które nastąpi w czasie między przyjęciem towaru a jego wydaniem, jak również za opóźnienie dostawy.

- Przewoźnik jest zwolniony od tej odpowiedzialności, jeżeli zaginięcie, uszkodzenie lub opóźnienie spowodowane zostało winą osoby uprawnionej, jej zleceniem nie wynikającym z winy przewoźnika, wadą własną towaru lub okolicznościami, których przewoźnik nie mógł uniknąć i których następstwom nie mógł zapobiec.

przewoźnik jest zwolniony od swej odpowiedzialności, jeżeli zaginięcie lub uszkodzenie towaru powstało ze szczególnego niebezpieczeństwa wynikającego z jednej lub kilku następujących przyczyn:

a) użycie pojazdów otwartych i nie przykrytych opończą, jeżeli to użycie było wyraźnie uzgodnione i zaznaczone w liście przewozowym;

b) brak lub wadliwe opakowanie, jeżeli towary, ze względu na swe naturalne właściwości, w razie braku lub wadliwego opakowania, narażone są na zaginięcie lub uszkodzenie;

c) manipulowanie, ładowanie, rozmieszczenie lub wyładowanie towaru przez nadawcę lub przez odbiorcę albo przez osoby działające na rachunek nadawcy lub odbiorcy;

- d) naturalne właściwości niektórych towarów, mogące powodować całkowite lub częściowe ich zaginięcie albo uszkodzenie, w szczególności przez połamanie, rdzę, samoistne wewnętrzne zepsucie, wyschnięcie, wyciek, normalny ubytek lub działanie robactwa i gryzoni;

- e) niedostateczność lub wadliwość cech lub numerów na sztukach przesyłki;

- f) przewóz żywych zwierząt.

Memento

- Dowód, że zaginięcie, uszkodzenie lub opóźnienie spowodowane zostało jedną z wymienionych powyżej przyczyn, ciąży na przewoźniku.
- Porównanie z polskim prawem przewozowym

CMR - Właściwość sądowa

- We wszystkich sporach, które wynikają z przewozów podlegających niniejszej Konwencji, powód może wnosić sprawę do sądów umawiających się krajów, określonych przez strony w drodze wspólnego porozumienia, a ponadto do sądów kraju, na którego obszarze:

- a) pozwany ma stałe miejsce zamieszkania, główną siedzibę lub filię albo agencję, za której pośrednictwem zawarto umowę o przewóz, albo
- b) znajduje się miejsce przejęcia towaru do przewozu lub miejsce jego dostawy,
- i nie może wnosić sprawy do innych sądów.

- Roszczenia, które mogą wyniknąć z przewozów podlegających niniejszej Konwencji, przedawniają się po upływie jednego roku. Jednak w przypadku złego zamiaru lub niedbalstwa, które według prawa obowiązującego sąd rozpatrujący sprawę uważane jest za równoznaczne ze złym zamiarem, termin przedawnienia wynosi trzy lata.

- Przedawnienie biegnie:

- a) w przypadkach częściowego zaginięcia, uszkodzenia lub opóźnienia dostawy - począwszy od dnia wydania;

- b) w przypadkach całkowitego zaginięcia - począwszy od trzydziestego dnia po upływie umówionego terminu dostawy, albo, jeżeli termin nie był umówiony - począwszy od sześćdziesiątego dnia po przyjęciu towaru przez przewoźnika;

c) we wszystkich innych przypadkach - począwszy od upływu trzymiesięcznego terminu od dnia zawarcia umowy przewozu.

Porównanie z polskim kodeksem cywilnym.

MEMENTO: PAMIĘTAĆ NALEŻY O INCOTERMS

Podsumowanie – postulaty pod adresem polskiego eksportera/importera/dostawcy stolarki okiennej

- 1/ ustalenie jakiemu prawu podlega dany kontrakt;
- 2/ konieczność rozpoznania systemu prawa kontrahenta;
- 3/ znajomość regulacji międzynarodowych, w szczególności: Konwencji ONZ z 1980r.;
- 4/ kontrakt międzynarodowy jest związany z ryzykiem – postulat ubezpieczenia/gwarancji;
- 5/ korzystanie z klauzul wyboru sądu powszechnego/ sądu arbitrażowego

Dziękuję serdecznie za uwagę